

ОКРЕМІ ПРОБЛЕМИ НАКЛАДЕННЯ АРЕШТУ НА МАЙНО ТА ВИКОНАННЯ УХВАЛИ ПРО АРЕШТ МАЙНА

SPECIFIC PROBLEMS OF THE SEIZURE OF PROPERTY AND EXECUTION OF THE JUDICIAL RESOLUTION OF THE SEIZURE OF PROPERTY

Медведєв В.І., студент
господарсько-правового факультету

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

У науковій роботі досліджуються деякі проблемні моменти накладення арешту на майно та виконання ухвали про арешт майна. Аналізується судова практика та пропонуються шляхи усунення недоліків правового регулювання чинної редакції Глави 17 Кримінального процесуального кодексу України.

Ключові слова: арешт майна, виконання ухвали про арешт майна, кримінальне провадження.

В научной работе исследуются некоторые проблемные моменты наложения ареста на имущество и исполнения определения об аресте имущества. Анализируется судебная практика и предлагаются пути устранения недостатков правового регулирования действующей редакции Главы 17 Уголовного процессуального кодекса Украины.

Ключевые слова: арест имущества, исполнение определения об аресте имущества, уголовное производство.

One of the fundamental human rights (according to the beliefs of some scholars in the field of human rights, even natural) is the property right, its inviolability. The fundamental nature of this right is constantly observed in the domestic, including constitutional, and international legal practices. Ownership is also recognized as the basic human right in the criminal process (proceedings), which is confirmed, firstly, by consolidating the principles of the inviolability of property rights at the level of Article 16 of the Criminal Procedure Code of Ukraine, and secondly, by detailed regulation of the procedural form of measures and procedural actions, which are connected with the restriction of the right. One of them is the seizure of property as a measure of ensuring of criminal proceedings. In spite of voluminous and fully detailed regulation, there are a lot of cases, in which the weaknesses of the regulation regime (collisions and gaps) are clearly come out. Moreover, the results of investigative and judicial practice in relation to the seizure of property are ambiguous.

The objective of this scientific work is focusing of the readers' attention on some of the identified problems, studying the causes and background of their occurrence and providing author's comments and recommendations on how to eliminate them, including the results of comparative analysis of some foreign criminal procedural laws.

Investigation of the problematic aspects of the seizure of property and execution of the judicial resolutions of the seizure of property became the subject of a scientific search for such leading scholar as O.V. Verhogyad-Gerasimenko, I.V. Glovjuk, M.V. Lepy and V.I. Farinnik etc.

Key words: seizure of property, execution of the judicial resolution of the seizure of property, criminal proceedings.

Результати наукового дослідження. Аналіз законодавчих положень Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК), слідчо-судової практики, доктринальних доробків вітчизняних науковців, а також порівняльно-правове (компаративне) дослідження українського та зарубіжних кримінальних процесуальних законів дає змогу виокремити такі значущі концепти (визначальні тези) з проблематики накладення арешту на майно та виконання ухвал слідчого судді, суду щодо арешту майна.

1) Відповідно до ч. 3 ст. 173 КПК відмова у задоволенні або часткове задоволення клопотання про арешт майна тягне за собою *негайне* (виділено мною – *В.М.*) повернення особі всього або частини тимчасово вилученого майна. Зроблений текстуальний акцент є не випадковим, адже закріплення такого положення не можна визнавати однозначно правильним рішенням нормотворця, особливо беручи до уваги приписи ст. 309 КПК. Згідно з п. 9 ч. 1 ст. 309 КПК ухвала слідчого судді про арешт майна або відмову у ньому є об'єктом апеляційного оскарження.

Отже, з метою усунення можливої колізійності цих норм та ч. 2 ст. 400 КПК на практиці¹, а також з метою забезпечення досягнення завдань арешту майна та кримінального провадження загалом вважаю за доцільне внести зміни до ч. 3 ст. 173 КПК (тим самим вивівши ухвали слідчого судді про арешт майна або відмову у ньому зі сфери дії загального правила ч. 2 ст. 400) та викласти її у

такій редакції: *«Відмова у задоволенні або часткове задоволення клопотання про арешт майна тягне за собою повернення особі всього або частини тимчасово вилученого майна після закінчення строку на апеляційне оскарження ухвали слідчого судді про арешт майна або відмову у ньому, якщо апеляційну скаргу не було подано. У разі подання апеляційної скарги тимчасово вилучене майно повертається у разі повернення апеляційної скарги, закриття кримінального провадження або залишення ухвали слідчого судді без змін».*

2) На відміну від КПК України 1960 р., у ст. 79 якого був закріплений нормативний припис про необхідність обов'язкового ухвалення уповноваженими суб'єктами (особа, що провадить дізнання, слідчий, прокурор, суд) відповідного процесуального рішення про визнання предметів речовими доказами та їх приєднання до справи, чинний КПК такої імперативної норми вже не містить. Проте, як впливає із аналізу правозастосовної практики, слідчі судді й досі прихильні до вже нечинної законодавчої регламентації і у розгляді клопотань слідчих, прокурорів про арешт майна з підстави, передбаченої п. 1 ч. 2 ст. 170 КПК, вимагають надання, окрім іншого, і копії постанови про визнання того чи іншого майна речовим доказом, а у разі її ненадання здебільшого відмовляють у накладенні арешту. Так, наприклад, ухвалою Тернівського районного суду м. Кривого Рогу Дніпропетровської області від 15.06.2018 у справі № 215/1910/18 було відмовлено у задоволенні клопотання слідчого про арешт, а у мотивувальній частині було зазначено: *«Відсутність постанови про визнання майна речовим доказом як окремого процесуального документа, який фіксує висновок слідчого про набуття майном статусу речового доказу та мотиви з яких він дійшов такої думки, позбавляє слідчого суддю можливості провести аналіз та зробити висновок про відповід-*

¹ Судова практика, на жаль, знає такі випадки. Приміром, ухвалою Богунського районного суду м. Житомира від 17.04.2018 у справі № 295/4479/18 було вирішено таку суперечливість і слідчий суддя відмовив у задоволенні скарги на бездіяльність слідчого щодо неповернення тимчасово вилученого майна після відмови у задоволенні клопотання про арешт, у мотивувальній частині ухвали зазначивши: «Беручи до уваги, що строк подання апеляційної скарги прокурором фактично не є завершеним вирішення питання про арешт майна не є вирішеним за судовим рішенням, яке набрало законної сили, слідчий суддя доходить висновку про передчасність поданої скарги», тим самим вирішивши колізійність норм ч. 3 ст. 173 і ст. 309 на користь останньої.

ність цього майна положенням ст. 98 КПК України та наявність чи відсутність підстав для арешту майна саме з метою його збереження як речового доказу, оскільки слідчий суддя не наділений правом самостійного визначення підстав, передбачених ст. 98 КПК України та має здійснювати контроль правильності прийнятого слідчим рішення... Таким чином, слідчий, прокурор, який вважає за потрібне звернутись до слідчого судді з клопотанням про арешт майна з метою забезпечити збереження його як речового доказу, першочергово мав би визнати майно, на яке він просить накладити арешт, речовим доказом у кримінальному провадженні шляхом винесення про це постанови, в якій зазначити підстави для визнання майна речовим доказом, з огляду на положення ст. 98 КПК України, проте таких дій вчинено не було, з огляду на відсутність у доданих до клопотання матеріалах постанови про визнання майна речовим доказом»². Відповідну судову практику цілком обгрунтовано не можна вважати однозначно законною, передусім через те, що подібні рішення слідчих суддів не мають під собою належної правової основи, адже натепер уже відсутній безпосередній процесуальний зв'язок між постановою про визнання майна речовим доказом та одержання таким майном статусу речового доказу. Безсумнівно, у сфері правозастосування й досі зберігається практика винесення постанов про визнання речовим доказом (своєрідний процесуальний звичай), однак ставити рішення про накладення арешту або відмову у ньому у кореляційний зв'язок із наявністю зазначеної постанови в матеріалах провадження нині вже не можна, а відтак та судова практика, що склалася, має зникати, а вирішальну роль у цьому мають відігравати суди вищих інстанцій, які, власне, і визначають вектор єдиної правозастосовної практики. Розв'язання цієї проблеми може відбуватись і на законодавчому рівні шляхом внесення відповідних нормативних коректив, пов'язаних із «поверненням» у процесуальний закон положення про необхідність винесення слідчим, прокурором постанови про визнання речовим доказом.

3) Ця теза наукової роботи присвячується виконавчій процедурі накладення арешту на майно, а саме зосередженню уваги читачів на проблемних аспектах виконання ухвал слідчого судді, суду про арешт майна.

Найбільш очевидною і гострою (і, як наслідок, нагальною для вирішення) видається проблема абсолютної неефективності нормативного регулювання відповідних процесуально-виконавчих відносин статтею 175 КПК. Такий висновок ґрунтується на тому, що правова норма, закріплена у ст.175, будучи за своїм характером процесуальною, тобто такою, базовим призначенням якої передусім виступає регламентація процедури та організаційних питань, саму цю процедуру практично не врегулює, вказуючи лише одним реченням на об'єкт (ухвала слідчого судді, суду), суб'єктів (слідчий, прокурор) та строк виконання (негайно), тим самим сприяючи виникненню і розвитку т.зв. фактичної процесуальної діяльності владних суб'єктів, тобто діяльності, яка перебуває поза рамками закону, «вільної» (що нерідко межує зі свавіллям) діяльності. У зв'язку з цим, безсумнівно, потрібно погодитись із тими науковцями і практичними працівниками, які відзначають негативність і якоюсь мірою критичність

цієї ситуації, та підтримати реальні проекти та ініціативи щодо суттєвого доповнення ст.175 КПК. Бажаючи долучитись до таких фахівців та сформулювати дієві пропозиції щодо підвищення результативності режиму праворегулювання виконавчої процедури, вважаю за доцільне дослідити моделі вирішення цього питання іноземними нормотворцями.

Насамперед варто відзначити, що більшість досліджених мною кримінальних процесуальних кодексів зарубіжних країн містять окрему норму (або декілька самостійних норм), яка детально регламентує процес виконання рішення про арешт майна (наприклад, ч. 6-12 ст. 163 КПК Республіки Казахстан, ст. 251-252 КПК Азербайджанської Республіки, ст. 235-236 КПК Республіки Вірменія та інші). Узагальнюючи проаналізований нормативний матеріал, можна виділити такі основні етапи виконавчої процедури: 1) направлення постанови відповідного судового органу слідчому, прокурору або судовому виконавцю³ (останнє корелює залежно від того, чи виокремлюється у кримінальному процесі тієї чи іншої держави слідчий суддя як самостійний суб'єкт, а також від стадії кримінального провадження); 2) пред'явлення слідчим, прокурором або судовим виконавцем власнику (володільцю) майна постанови про арешт та вимога про його добровільну видачу; 3) накладення арешту на майно в примусовому порядку (факультативний етап, що має місце у разі відмови у добровільній видачі); 4) встановлення наявності арештованого майна, складення протоколу про накладення арешту (опису арештованого майна) (перший складає слідчий, прокурор, другий – судовий виконавець); 5) вилучення майна і передача його відповідальним за його зберігання особам (такими можуть бути Державний банк (наприклад, за КПК Азербайджану на зберігання до Держбанку передаються дорогоцінні метали, перли, гроші, цінні папери), представник місцевої адміністрації, житлово-експлуатаційної організації тощо). У разі накладення арешту без вилучення майна останнє опечатується і передається під розписку на зберігання власнику або володільцю майна із попередженням про відповідальність за незаконні дії з ним.

Окремим рядком хочеться відзначити позитивність правових приписів іноземних кримінальних процесуальних законів, по-перше, про необхідність складення протоколу (опису) про накладення арешту на майно, вимоги щодо змісту та форми якого імперативно визначені законом, а по-друге, стосовно можливості участі під час виконання рішення про арешт спеціаліста-товарознавця. Щодо першого положення, то його доцільність полягає у тому, що удосконалюється кримінальна процесуальна форма як встановлений законом порядок виконання окремих процесуальних дій, запроваджуються законні перешкоди фактичній діяльності владних суб'єктів, адже всі фактичні дії, латентні рішення слідчого, прокурора, судового виконавця (рішення, які не втілюються в окремому процесуальному документі) мають бути зазначені в офіційному документі – протоколі (описі), визначається коло дій, які владний суб'єкт зобов'язаний виконати у разі накладення арешту (невчинення або неналежне вчинення яких може мати негативні процесуальні (визнання процедури виконання незаконною) та дисциплінарні (відкриття дисциплінарного провадження відносно перших, заміна слідчого, прокурора) наслідки. Стосовно другого припису, то його слід визнати правильним через те, що забезпечується законність під час виконання рішень судових органів, у яких зазначається не конкретне майно, що підлягає арешту, а коло речей, що можуть бути заарештовані, в рамках певної грошової суми, ваги, об'єму тощо⁴, оскільки за іншого підходу (як нині є в Україні) оцінку майна особи мали

² У тому числі через аналогічну причину було відмовлено у накладенні арешту й ухвалою Індустріального районного суду м. Дніпропетровська від 25.01.2018 у справі № 202/126/18, ухвалою Шевченківського районного суду м. Києва від 8.06.2018 у справі № 761/20772/18.

³ Різні КПК оперують різними назвами відповідних посадових осіб виконавчої служби. Приміром, за законодавством Казахстану останні називають судовими виконавцями, за законодавством Азербайджану – виконавчими чиновниками. У будь-якому разі коло їх повноважень загалом відповідає компетенції українських державних виконавців.

Окремо відзначимо, що пропозиції про надання повноважень у сфері виконання ухвал суду про арешт майна саме державними виконавцями знайшли схвальні відгуки серед вітчизняних науковців та правозастосувачів [6, с. 128].

⁴ Конкретними прикладами таких рішень в українській правозастосовній практиці можуть слугувати ухвала Апеляційного суду Кіровоградської області від 19.12.2017 у справі № 404/7481/17, ухвала Криничанського районного суду Дніпропетровської області від 21.03.2017 у справі № 178/347/17 тощо.

б здійснювати слідчий, прокурор, судовий виконавець (у тому разі якщо, відповідно до законодавства про виконавче провадження, оцінка не входить до його компетенції), які не мають відповідних повноважень через приписи законодавства, і сам процес виконання, безсумнівно, визнавався б незаконним із можливими несприятливими наслідками для провадження⁵.

Таким чином, завершуючи виклад третьої тези і підсумовуючи наведене, можна сказати, що вітчизняна правозастосовна практика виконання рішень про арешт майна загалом відповідає тій процедурі, яка визначена іноземними КПК. Так само: а) слідчий, прокурор починають виконання пред'явленням ухвали про арешт власнику (володільцю) майна; б) ведеться протокол виконання ухвали про арешт майна і складається опис арештованого майна; в) майно (за деякими винятками) на виконання ухвали слідчого судді, суду (а у разі невизначеності в останній – за рішенням владних суб'єктів з урахуванням думки власника (володільця), інших осіб) передається на відповідальне зберігання (приміром, ухвала Саксаганського районного суду м. Кривого Рогу від 23.08.2017 у справі № 214/4783/17), транспортні засоби – на зберігання на території спеціальних майданчиків тримання тимчасово затриманих транспортних засобів Державного підприємства МВС України «Інформ-Ресурси» (наприклад, ухвала Вінницького міського суду Вінницької області від 20.08.2018 у справі № 127/18284/18).

Незважаючи на це, такий стан справ все ж слід визнати негативним, виходячи передусім із концептів теорії права про те, що нормотворчість та правозастосування є самостійними правовими площинами, різними правовими формами діяльності й одна із них не має виконувати функції іншої. До того ж правозастосовна практика характеризується динамічністю, мінливістю і нинішній її стан з часом може кардинально змінитися, що аж ніяк не слугує гарантією для приватних осіб в умовно субординаційних відносинах із владними суб'єктами. Єдиним шляхом вирішення проблеми невпорядкованості виконавчої процедури арешту майна видається активізація вітчизняного законодавця і внесення коректив у ст. 175 КПК України шляхом викладення останньої у такій редакції:

«1. Ухвала слідчого судді, суду про арешт майна виконується слідчим, прокурором під час досудового розслідування, державним виконавцем під час судового розгляду.

2. Слідчий, прокурор або державний виконавець пред'являє власнику (володільцю) майна, про арешт якого постановлено ухвалу, а за його відсутності – адвокату, законному представнику (у разі їх участі у виконанні) або повнолітньому членові сім'ї власника (володільця) ухвалу про арешт майна та пропонує добровільно видати майно, зазначене в ухвалі. У разі відмови видати майно добровільно арешт накладається у примусовому порядку. Якщо в діях власника (володільця) або інших осіб наявні ознаки складу злочину, передбаченого ст. 342 Кримінального кодексу України, то після закінчення процедури виконання ухвали про арешт майна слідчий, прокурор невідкладно зобов'язаний внести відповідні відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань, а державний виконавець подати заяву про вчинення кримінального правопорушення до відповідного органу досудового розслідування за місцем виконання ухвали про арешт майна.

3. Під час виконання ухвали про арешт майна власник (володільць) майна або інша особа, яка бере участь у виконанні ухвали про арешт майна, має право користуватись правовою допомогою адвоката. Слідчий, прокурор,

державний виконавець незалежно від стадії виконання ухвали про арешт майна зобов'язаний допустити адвоката, повноваження якого підтверджуються згідно з положеннями ст. 50 цього Кодексу.

4. З метою визначення вартості майна, на яке накладється арешт, під час виконання ухвали про арешт майна може брати участь спеціаліст.

5. Під час виконання ухвали про арешт майна слідчий, прокурор, державний виконавець має право проводити фотографування, звуко- чи відеозапис або застосовувати інші технічні засоби фіксування.

6. Власник (володільць) майна, який присутній під час виконання ухвали про арешт майна, має право визначати речі, на які насамперед слід накласти арешт для забезпечення суми, зазначеної в ухвалі.

7. Майно, на яке накладено арешт, як правило, вилучається⁶, крім нерухомого майна та майна, вилучення та зберігання якого через громіздкість або з інших причин неможливо без зайвих труднощів.

Виконання ухвали про арешт майна має здійснюватися із дотриманням положень Закону України «Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів».

Майно, що не відноситься до нерухомого та такого, вилучення та зберігання якого через громіздкість або з інших причин неможливо без зайвих труднощів, а також яке не підпадає під дію Закону України «Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів», улаковується, опечатується і зберігається в органі досудового розслідування чи суду або передається на зберігання до відповідного державного (комунального) органу, державного (комунального) підприємства, установи, організації.

8. Арештоване майно, що не було вилучене, опечатується і передається під розписку на зберігання його власнику (володільцю) або повнолітньому члену його сім'ї із повідомленням про відповідальність, передбачену законом, за незаконні дії з таким майном⁷.

Окрім того, з метою законодавчого закріплення вимог щодо форми та змісту протоколу про виконання ухвали про арешт майна пропонує доповнити КПК ст. 175-1 «Протокол виконання ухвали про арешт майна», виклавши у такій редакції:

«1. Про виконання ухвали слідчого судді, суду про арешт майна слідчий, прокурор, державний виконавець складає протокол про виконання ухвали про арешт майна.

2. У протоколі зазначається:

- 1) дата, час, місце виконання ухвали;*
- 2) прізвище, ім'я, по батькові, посада слідчого, прокурора, державного виконавця, який виконує ухвалу;*
- 3) прізвище, ім'я, по батькові, посада спеціаліста (у разі його участі відповідно до ч. 4 ст. 175 цього Кодексу);*
- 4) анкетні відомості власника (володільця) майна (прізвище, ім'я, по батькові, дата та місце народження, місце проживання, громадянство, місце роботи);*
- 5) перелік майна, на яке накладено арешт, із зазначенням його індивідуалізуючих ознак (найменування, кількість, розмір, вага, ступінь зношеності тощо, а також вартість, встановлена спеціалістом). У разі вилучення*

⁶ На виконання запропонованого положення слід внести зміни до абз. 1 ч. 1 ст. 170 КПК, пов'язані з позбавленням права володіння арештованим майном. Таку корективу навряд чи можна визнати такою, що реально погіршує правове становище власника (володільця), адже недоторканність права володіння, яка проголошена в абз. 1 ч. 1 ст. 170, є радше декларативною акцією законодавця, оскільки де-факто особа найчастіше (особливо коли йдеться про рухоме майно) позбавляється і правомочності володіння (наприклад, коли арештовуються транспортні засоби чи гроші у готівковій формі). Про правдивість такої тези свідчить і слідчо-судова практика (приміром, ухвала Малиновського районного суду м. Одеси від 29.09.2017 у справі № 521/15823/17).

⁷ На виконання запропонованого варіанта нормативної регламентації виконавчої процедури необхідно внести відповідні зміни і до ЗУ «Про виконавче провадження».

⁵ Детальніше про проблематичність виконання подібних ухвал і незаконність у реалізації слідчим, прокурором повноважень суб'єктів оціночної діяльності див. Медведєв В.І. Арешт майна у кримінальному провадженні: деякі проблеми застосування. Актуальні питання кримінального процесу очима молодих дослідників: матеріали ІХ Всеукраїнської наукової конференції студентів і аспірантів (Харків, 16 травня 2018).

майна зазначається, яке саме майно було вилучене і кому передається на зберігання;

6) відмітка про повідомлення та роз'яснення власнику (володільцю) майна його процесуальних прав та обов'язків, передбачених ст. 64-2 цього Кодексу;

7) відмітка про застосування технічних засобів фіксування;

8) зазначення осіб, які брали участь у виконанні ухвали про арешт майна.

3. Протокол про виконання ухвали про арешт майна підписується слідчим, прокурором, державним виконавцем. У графі «З протоколом ознайомлений» свій підпис проставляють особи, які брали участь у виконанні ухвали про арешт майна. У разі наявності у будь-кого з них зауважень чи доповнень вони обов'язково вносяться у протокол із проставленням підписів такими особами. Якщо особа, яка брала участь у виконанні ухвали про арешт майна, відмовляється підписати протокол, то їй має бути надана можливість надати письмові пояснення щодо причин відмови від підписання протоколу. Факт надання чи відмови від надання письмових пояснень щодо причин відмови від підписання протоколу засвідчується підписом її захисника, законного представника, а у разі його відсутності – іншою особою, яка брала участь у виконанні ухвали про арешт майна.

4. Якщо під час виконання ухвали про арешт майна слідчим, прокурором, державним виконавцем були застосовані технічні засоби фіксування, то відповідні фотографії, аудіо- чи відеозаписи, інші матеріальні носії відпо-

відної інформації додаються до протоколу із зазначенням у ньому переліку таких додатків.

5. Протокол про виконання ухвали про арешт майна складається у трьох примірниках, один із яких залишається у слідчого, прокурора, державного виконавця, другий під розписку вручається власнику (володільцю) майна або повнолітньому члену його сім'ї, а третій під розписку вручається представнику відповідного державного (комунального) органу, державному (комунальному) підприємству, установі, організації. У разі якщо майно не вилучається у власника (володільця), то протокол про виконання ухвали про арешт майна складається у двох примірниках, один із яких залишається у слідчого, прокурора, державного виконавця, другий під розписку вручається власнику (володільцю) майна або повнолітньому члену його сім'ї».

Висновки. З метою підвищення ефективності та результативності регламентації процедури накладення арешту на майно та виконання ухвали про арешт майна, а також досягнення позитивного впливу на правозастосовну практику, на мою думку, потрібно: 1) внести зміни до ч. 3 ст. 173 КПК (щодо забезпечення узгодженості під час застосування ч. 3 ст. 173, п. 9 ч. 1 ст. 309, ч. 2 ст. 400); 2) викласти ст. 175 КПК у новій редакції; 3) доповнити КПК статтею 175-1 «Протокол виконання ухвали про арешт майна». Окрім цього, було відзначено негативну тенденцію у судовій практиці, що пов'язана з відмовою у накладенні арешту з підстави, передбаченої п. 1 ч. 2 ст. 170 КПК, винятково через ненадання копії постанови про визнання майна речовим доказом.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI. Дата оновлення: 05.08.2018. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (дата звернення: 14.09.2018)
2. Уголовно-процесуальный кодекс Азербайджанской Республики от 14.07.2000 г. Дата обновления: 01.05.2018. URL: https://online.zakon.kz/Document/?doc_id=30420280 (дата звернення: 14.09.2018)
3. Уголовно-процесуальный кодекс Республики Казахстан от 4.07.2014 г. Дата обновления: 12.07.2018. URL: https://online.zakon.kz/Document/?doc_id=31575852 (дата звернення: 14.09.2018)
4. Ухвала Богунського районного суду міста Житомира від 17.04.2018, судова справа № 259/4479/18. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73449571> (дата звернення: 14.09.2018)
5. Ухвала Тернівського районного суду міста Кривого Рогу від 15.06.2018, судова справа № 215/1910/18. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/74788926> (дата звернення: 14.09.2018)
6. Лепей М.В. Арешт майна у кримінальному процесі: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2017. 200 с. (дата звернення: 14.09.2018)